

Digitális archiválás

Rohamosan közeledik a pillanat, amikor a megszokott papíralapú számlatömbök, a dossziékba fűzött bizonylatok és a porosodó irattári polcok végleg a múlt kódébe vesznek. Sok cégvezető még mindig úgy gondol a digitális archiválásra, mint egy távoli, halogatható informatikai feladatra, vagy egy egyszerű mappára a számítógép asztalán – ez a tévhit azonban 2026-ban már komoly jogi és pénzügyi kockázatot jelent. Az energiaszolgáltatói e-számlák kötelező befogadása és a szigorodó európai uniós adatvédelmi, illetve könyvvizsgálói normák ugyanis válaszút elé állítják vállalkozásokat. Az átállás nem csupán a jogszabályi megfelelésről szól. A papírmentes, automatizált működés a túlélés és a versenyképesség záloga egy olyan piacon, ahol a gyorsaság és a hitelesség dönt el mindent.

A digitális archiválás kötelezettsége nem hirtelen jött ötlet, hanem egy szigorúan szabályozott, évek óta épülő jogi folyamat eredménye, amelynek alapjait az Áfa törvény mellett a digitális archiválás szabályairól szóló 1/2018. (VI. 29.) ITM rendelet fekteti le. Ez a jogszabály egyértelműen kimondja, hogy minden elektronikusan kiállított vagy ilyen formában beérkező dokumentumot a megőrzési idő végéig kizárólag digitális formában szabad tárolni. A törvényi előírások szerint az archiválásnak garantálnia kell a dokumentumok folyamatos olvashatóságát, sérthetetlenségét, az utólagos módosítások teljes kizárását, valamint a jogosulatlan hozzáférés elleni védelmet. A cégvezetőknek látniuk kell, hogy a szabályozás szintet lépett. A mérőöldkövet az a rendelkezés jelentette, amely kötelezővé tette a villamosenergia- és gázszolgáltatók számára, hogy a nem lakossági, azaz vállalkozói ügyfeleiknek kizárólag elektronikus számlát állítsanak ki. Mivel ezek a bizonylatok eleve digitálisan keletkeznek, a befogadó cégeknek kötelező azokat digitálisan archiválniuk. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy ha egy cég kinyomtatja a kapott áramszámlát és lefűzi egy mappába, az adóhatósági szempontból érvénytelen, mivel a papírra nyomtatott verzió jogilag nem minősül hiteles másolatnak.

Az archiválás ma már súlyos bizonyítási kérdés: a zárt rendszerű, hash-alapú integritásvédelem és az időbélyegzés hiánya egy esetleges ellenőrzés vagy peres eljárás során teljesen védtelenné teszi a vállalkozást.

Ezek után a cégvezetőkben joggal merül fel a kérdés: miként fest mindez a mindennapi gyakorlatban, és hogyan lehet megfelelni az elvárásoknak anélkül, hogy a vállalkozás belerokkanna a költségekbe? A jó hír az, hogy a digitális archiválás megvalósítása 2026-ban már sokkal egyszerűbb, mint néhány évvel ezelőtt, a legtöbb vállalkozás ugyanis készen kapja a megoldást a piacról. Nem kell egyedi, méregdrága szoftvereket fejleszteni a modern felhőalapú programok beépített, automatizált e-archiválási modulokkal rendelkeznek. A gyakorlatban ez úgy működik, hogy amikor egy cég kiállít egy e-számlát, vagy a rendszerébe beérkezik egy beszállítói bizonylat, a szoftver a háttérben azonnal ellátja azt a jogszabályban előírt minősített időbélyegzővel és elektronikus aláírással. A dokumentum így egyetlen kattintással, emberi beavatkozás nélkül kerül a felhőalapú, zárt és biztonságos digitális irattárba, ahol a törvényben előírt ideig garantáltan módosíthatatlan és olvasható marad.

A zökkenőmentes átállás legnagyobb gátját azonban nem a technológia hiánya, hanem a cégvezetők fejében élő, berögzült tévhitek jelentik. A leggyakoribb és egyben legveszélyesebb tévedés, amikor a menedzsment összekeveri a „digitális tárolást” a

jogszabályszerű „digitális archiválással”. Sokan megnyugtadják magukat azzal, hogy a beérkező PDF dokumentumokat lementik a számítógépük merevlemezére, egy külső pendrive-ra, vagy feltöltik egy ingyenes felhő mappába.

Fontos leszögezni: ez a módszer jogi szempontból teljesen szabálytalan és érvénytelen. Egy sima PDF fájl önmagában nem zárja ki az utólagos módosítás lehetőségét, nem igazolja a hitelességet, és nem rendelkezik a kötelező időbélyegzővel, így egy ellenőrzés során súlyos bírságokat vonhat maga után.

A másik véglelet az a tévhit jelenti, miszerint a papírmentes iroda kialakítása kizárólag a hatalmas multicégek kiváltsága és megfizethetetlen luxus a hazai kkv-knak. Valójában az automatizált, felhőalapú archiválási szolgáltatások havidíja ma már elenyésző – gyakran egyetlen csésze kávé árával vetekszik –, miközben azonnali megtakarítást hoz a konyhára. Ha a cégvezető kiszámolja, hogy mennyi időt és pénzt emészt fel a papírok nyomtatása, postázása, a fizikai mappák rendezgetése, a könyvelőhöz való személyes ingázás, vagy éppen egy-egy régi dokumentum órákig tartó keresgélése a poros irattárban, azonnal láthatóvá válik a digitalizáció pénzügyi előnye.

A 2026-os valóságban a digitális archiválásra nem költségként, hanem egy olyan hatékonyságnövelő beruházásként kell tekinteni, amely felszabadítja a munkatársak munkaidejét és teljes biztonságot nyújt a hatósági ellenőrzésekkel szemben.

Hajdara Gábor